

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

ΕΠΕΙΓΟΝ

6-11-2023

Αρ.Πρωτ. [REDACTED]/2023

Πληροφορίες: Πολύδερα Γρηγορία (τηλ. 213-1306 [REDACTED])

E-mail kp@synigoros.gr

Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ)
Τοπική Διεύθυνση e-ΕΦΚΑ [REDACTED]

1. Υπόψη [REDACTED]
2. Γραμματεία Τ.Δ.Ε.

(με τη παράκληση να διανεμηθεί στα μέλη της Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής)

E-mail: [REDACTED]@efka.gov.gr

Θέμα: Μείωση κύριας και επικουρικής σύνταξης λόγω θανάτου μετά την τριετία και απώλεια αναδρομικών ποσών σύνταξης για την κα [REDACTED]
Σχετ.: Οι με αρ.πρωτ. [REDACTED]/25-5-2023 και [REDACTED]/25-5-2023 ενστάσεις της συνταξιούχου κας [REDACTED] του Ηλία (ΑΜΚΑ [REDACTED], ΑΜ [REDACTED]).

Αγαπητές/οί κυρίες/κύριοι,

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρθρο 103 § 9 του Συντάγματος και τον ν.3094/2003 εξετάζει αναφορά που παρέλαβε από την κυρία [REDACTED] του Ηλία, η οποία ζητά την παρέμβαση της Αρχής, σχετικά με τις ανωτέρω ενστάσεις που έχει υποβάλει στην Υπηρεσία σας.

Σύμφωνα με το περιεχόμενο της αναφοράς της κυρίας [REDACTED], και με τα στοιχεία που επισυνάπτονται σε αυτή, προκύπτουν τα κάτωθι:

Ι.Ιστορικό

Η κα [REDACTED] (ΑΜΚΑ [REDACTED], ΑΜ [REDACTED]), **ενενήντα πέντε (95) ετών σήμερα**, στις **5-8-2004** υπέβαλε στο ΙΚΑ το με αριθ. [REDACTED] αίτημα μεταβίβασης σύνταξης λόγω θανάτου του συνταξιούχου συζύγου της [REDACTED] (ΑΜ [REDACTED]).

Με την αριθ. [REDACTED]/21-9-2004 Απόφαση Δ/ντή ΙΚΑ και «επειδή η αιτούσα δικαιούται βάσει του άρθρου 28 παρ.6 του ΑΝ 1846/1951, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 62 του ν.2676/1999 και **επειδή δεν εργάζεται και δεν συνταξιοδοτείται**» απονεμήθηκε σύνταξη λόγω θανάτου στην κα [REDACTED] χήρα θανόντος [REDACTED] από « 1-7-2004 και μέχρι 30-6-2007 ποσού 370.58 ευρώ και **απο από τη λήξη της τριετίας και επ'αόριστον με μείωση της δικαιούμενης σύνταξεως με ποσοστό 30% ΜΟΝΟΝ ΕΦΟΣΟΝ εργάζεται ή συνταξιοδοτείται από ίδιο δικαίωμα και με κράτηση ασθενείας 4%**» (υπογράμμιση δική μας). Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στο ΙΚΑ, στην ενδιαφερόμενη και στον ΟΓΑ, με την σημείωση ότι 3-4 μήνες πριν τη λήξη της τριετίας θα πρέπει να προσκομίσετε στο κέντρο πληρωμής υπεύθυνη δήλωση στην οποία να δηλώνετε αν εργάζεστε ή συνταξιοδοτείστε.

Με την αριθ. [REDACTED]/8-10-2004 Απόφαση Δ/ντή ΙΚΑ και επειδή χορηγήθηκε στην αιτούσα σύνταξη λόγω θανάτου από 1-4-2004 απονέμεται επικουρική σύνταξη λόγω θανάτου στην χήρα θανόντος [REDACTED] από 1-7-2004 και μέχρι την άρση των νόμιμων προϋποθέσεων. Επί της απόφασης αναφέρεται ότι η «**ενδιαφερόμενη υποχρεούται να**

προσκομίζει στο κέντρο πληρωμής κάθε στοιχείο μεταβολής που επηρεάζει τη συνταξιοδότηση».

Στις 15-12-2022 με α.π. [REDACTED] η συνταξιούχος κα [REDACTED] υπέβαλε Τοπική Διεύθυνση ΕΦΚΑ [REDACTED] αίτημα επαναφοράς πλήρους ποσού σύνταξης λόγω τριετίας, καθώς δεν λαμβάνει άλλη σύνταξη από άλλο φορέα στην Ελλάδα ή το εξωτερικό και δεν εργάζεται.

Στις με αριθ. [REDACTED]/23-5-2023 & [REDACTED]/23-5-2023 Αποφάσεις Δ/ντριας της Τοπικής Διεύθυνσης e-ΕΦΚΑ [REDACTED] αναφέρεται ότι «στην συνταξιοδοτική απόφαση μεταβίβασης της κύριας σύνταξης αναγράφεται ότι η δικαιούχος έχει την υποχρέωση στη λήξη της τριετίας καταβολής της σύνταξης να υποβάλλει στο αρμόδιο κέντρο πληρωμής υπεύθυνη δήλωση στην οποία να δηλώνει εάν εργάζεται ή συνταξιοδοτείται από δικό της δικαίωμα, ενώ στην απόφαση επικουρική ότι υποχρεούται να προσκομίζει κάθε στοιχείο μεταβολής που επηρεάζει τη συνταξιοδότηση» και αποφασίζεται η επαναφορά της σύνταξης λόγω θανάτου στο πλήρες ποσό και η χορήγηση αναδρομικών ποσών από 1-1-2018.

Εναντίον των παραπάνω Αποφάσεων η κυρία [REDACTED] υπέβαλε τις με αριθμ. πρωτ. [REDACTED]/25-5-2023 και [REDACTED]/25-5-2023 ενστάσεις κατά των αριθ. [REDACTED]/23-5-2023 και [REDACTED]/23-5-2023 αποφάσεων αντίστοιχα, ζητώντας, για τους λόγους που αναλυτικά θα αναπτύξει ενώπιον της Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής, την ανάκληση της προσβαλλόμενης Απόφασης Διευθυντή κατά το μέρος που αφορά στην ημερομηνία απόδοσης των αναδρομικών ποσών συντάξεων λόγω θανάτου.

Με το παρόν έγγραφο, επιθυμούμε να θέσουμε υπόψη σας, επί της ουσίας της υπόθεσης, συγκεκριμένες σκέψεις και παρατηρήσεις του Συνηγόρου του Πολίτη, ευελπιστώντας ότι έτσι θα συμβάλουμε στη δίκαιη κρίση της Τ.Δ.Ε, ώστε η όποια Απόφαση ληφθεί να μην αφήσει περιθώρια βάσιμης αμφισβήτησης, ως προς την ορθότητά της, από την ενιστάμενη ασφαλισμένη, αποκαθισταμένης έτσι της εμπιστοσύνης της προς τις Υπηρεσίες του Φορέα.

II. Νομικό Πλαίσιο

Σύμφωνα με το άρθρο 62 του ν.2676/1999 όπως ίσχυε:

«1.α. Σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου ασφαλιστικού οργανισμού κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, στον επιζώντα των συζύγων, που θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα λόγω θανάτου σύμφωνα με τις γενικές ή καταστατικές διατάξεις του κάθε οργανισμού, **καταβάλλεται η σύνταξη για μία τριετία από την πρώτη του επομένου του θανάτου μήνα.**

β. Μετά την πάροδο της τριετίας, **σε περίπτωση που ο επιζών των συζύγων εργάζεται ή αυτοαπασχολείται ή λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή, η σύνταξη περιορίζεται στο 50% της σύνταξης λόγω θανάτου** έως τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας του. Μετά τη συμπλήρωση του ορίου αυτού ο επιζών σύζυγος λαμβάνει το 70% της σύνταξης αυτής.

γ. Εάν ο επιζών των συζύγων, κατά την ημερομηνία θανάτου, είναι ανάπηρος σωματικά ή πνευματικά σε ποσοστό 67% και άνω, λαμβάνει ολόκληρη τη σύνταξη, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η αναπηρία του, ανεξαρτήτως άλλων προϋποθέσεων.

δ. Στην περίπτωση που ο επιζών των συζύγων λαμβάνει και σύνταξη από ίδιο δικαίωμα ή περισσότερες της μίας συντάξεις λόγω θανάτου, κύριες ή επικουρικές, ο περιορισμός του ποσού της σύνταξης που προβλέπεται στην παράγραφο αυτή γίνεται σε μία από τις κύριες, καθώς και μία από τις Επικουρικές Συντάξεις της επιλογής του, μη εφαρμοζομένων των διατάξεων της περίπτωσης δ' της παραγράφου 6 του άρθρου 5 του ν. 825/1978 (ΦΕΚ 189 Α'), όπως ισχύουν κάθε φορά.

2.....3.....»

Επιπλέον σύμφωνα με το άρθρο 29 του ν.2676/1999:

«1. Οι ασφαλισμένοι και συνταξιούχοι των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων **υποχρεούνται να παρέχουν, όταν αυτό τους ζητηθεί, κάθε στοιχείο απαραίτητο τόσο για τον έλεγχο της ασφαλιστικής τους κατάστασης όσο και για τη δημιουργία Γενικού Μητρώου Ασφαλισμένων, Συνταξιούχων και Εργοδοτών.**

Σε περίπτωση μη υποβολής των στοιχείων μέχρι την ημερομηνία που ορίζεται στη σχετική ειδοποίηση, είναι δυνατή η αναστολή καταβολής της σύνταξης.

Η σύνταξη επαναχορηγείται αναδρομικά, από την επόμενη της διακοπής της, εφόσον υποβληθούν τα σχετικά στοιχεία.

Δικαίωμα για συλλογή στοιχείων έχουν οι Ασφαλιστικοί Οργανισμοί και οι υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

2....3...4...»

Με την με αριθ. Φ.80000/οικ.22701/1670/12-10-2005 εγκύκλιο του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας με την οποία δόθηκαν οδηγίες αναφορικά με τη χορήγηση της σύνταξης λόγω θανάτου μετά τη τροποποίηση αυτής με το άρθ.4 του ν.3385/2005 μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι «7. Σε ό,τι αφορά το θέμα του ελέγχου της συνδρομής των προϋποθέσεων βάσει των οποίων κρίνεται ο περιορισμός ή μη του ποσού της σύνταξης λόγω θανάτου (παρ. 1α και 1β), σας ενημερώνουμε ότι κατ' εφαρμογή του άρθρου 39 του ν. 2676/99 μπορείτε να ζητάτε οποτεδήποτε κάθε στοιχείο που θεωρείτε απαραίτητο για τον έλεγχο της ασφαλιστικής κατάστασης των ασφαλισμένων και συνταξιούχων σας, τα οποία υποχρεούνται να προσκομίζουν μέσα σε προθεσμία που εσείς ορίζετε με σχετική ειδοποίηση. Σε περίπτωση μάλιστα μη υποβολής των ζητούμενων στοιχείων είναι δυνατή η αναστολή καταβολής της σύνταξης μέχρι την υποβολή των ζητηθέντων στοιχείων.

Σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 40 του ν.1846/1951:

"6. Πάσαι αι αξιώσεις εκ παροχών εις χρήμα της ασφαλίσεως ασθενείας παραγράφονται μετά εξ μήνας εφ' ης κατέστησαν απαιτηταί.

Απαιτηταί δόσεις συντάξεων μη εισπραχθείσαι δι' οιονδήποτε λόγον εντός έτους παραγράφονται. Η ετησία παραγραφή άρχεται από του τέλους της μηνός ον αφορά η υπό πληρωμήν σύνταξις.

Επί ανακλήσεως η εξαφανίσεως εν όλω η εν μέρει οριστικής συνταξιοδοτικής αποφάσεως του ασφαλιστικού οργάνου, δεν επιτρέπεται δι' οιονδήποτε λόγον η αναγνώρισις αναδρομικώς εις βάρος του ΙΚΑ απαιτήσεως εκι συντάξεως η διαφορών συντάξεων πέραν της πενταετίας από της ημέρας καθ' ην υπεβλήθη η πρόσ ανάκλησιν της αποφάσεως αίτησις του ενδιαφερομένου.

Επί απανεξετάσεως οριστικώς κριθείσης περιπτώσεως τη επικλήσει παρά του ενδιαφερομένου νέων κρισίμων πραγματικών στοιχείων δεν επιτρέπεται δι' οιονδήποτε λόγον η αναγνώρισις εις βάρος του ΙΚΑ απαιτήσεων εκ συντάξεων η διαφορών συντάξεων πρό του χρόνου υποβολής της σχετικής αιτήσεως, εκτός εάν τα στοιχεία ταύτα προκύπτουν αναμφισβήτως εκ του συνταξιοδοτικού φακέλου του ενδιαφερομένου.

Πάσα άλλη οιαδήποτε κατά του ΙΚΑ απαίτησις παραγράφεται μετά πενταετίαν.

Μετά πενταετία παραγράφονται και οι απαιτήσεις για επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών που εισπράττει κατά νόμο το Ι.Κ.Α. για λογαριασμό άλλων οργανισμών και ταμείων".

Όπως έχει κριθεί νομολογιακά, τα παραπάνω, τελούν υπό την προϋπόθεση ενημέρωσης των ασφαλισμένων με τα έγγραφα, τα οποία τους κοινοποιούνται από τους ασφαλιστικούς φορείς σχετικά με τη διαδικασία, τον τρόπο και το χρόνο καταβολής των συνταξιοδοτικών παροχών, έτσι ώστε να μην απόλλονται δικαιώματα και αντίστοιχες παροχές, λόγω ελλιπούς ή εσφαλμένης ενημέρωσης των δικαιούχων (πρβλ. ΣτΕ 1874/2001). Η υποχρέωση δε αυτή επιτάσσεται από τις αρχές του κοινωνικού κράτους, της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του πολίτη και της χρηστής διοίκησης, που επιβάλλουν στους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης να δρουν σεβόμενοι τις πραγματικές καταστάσεις που δικαιολογημένα και καλόπιστα έχουν δημιουργηθεί (πρβλ. ΣτΕ 3471/1992, 1111/1997, βλ. ΔΕφΑΘ 1240/2004). Το γεγονός, εξάλλου, της μη ενημέρωσης δεν μπορεί να αποβεί σε βάρος του συνταξιούχου (βλ. ΔΕφΑΘ 1240/2004), δεδομένου ότι δεν συντρέχει υπαιτιότητά του (πρβλ. ΣτΕ 1111/1997, 1876/1991 σκ. 5, ΔΕφΑΘ 1739/2021, 4670/18 σκ. 5, 6, ΔΕφΘεσ 2073/2017 σκ. 5, ΔΕφΑΘ 633/2013, ΔΕφΘεσ 406/2010, ΔΕφΑΘ 2382/2010, 3468/2007).

III. Επισημάνσεις του Συνηγόρου του Πολίτη

Η κα [REDACTED] έλαβε την σύνταξη λόγω θανάτου του συζύγου της στο εβδομηκοστό έκτο (76°) έτος της ηλικίας της. Η συνταξιούχος, όπως προκύπτει από την αριθ. 26728/2004 Απόφαση χορήγησης σύνταξης, δεν εργαζόταν, δεν συνταξιοδοτείτο και πληρούσε τις προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος για τη μεταβίβαση της σύνταξης λόγω θανάτου του συζύγου της.

Πουθενά επί των δυο αποφάσεων (κύριας και επικουρικής) δεν αναφέρεται με ρητό τρόπο ότι, κατόπιν παρέλευσης της τριετίας θα γίνει αυτόματη μείωση του ποσού της σύνταξης λόγω θανάτου για ΟΛΟΥΣ ανεξαιρέτως του συνταξιούχους λόγω θανάτου. Επιπλέον, η συνταξιούχος δεν φαίνεται να ενημερώθηκε/καθοδηγήθηκε να προβεί σε οποιαδήποτε πρόσθετη ενέργεια για την ενημέρωση του ασφαλιστικού φορέα.

Την σύγχυση που αφορά στην υποχρέωση ενημέρωσης ή μη του φορέα από την συνταξιούχο ενισχύουν επιπλέον τα ενημερωτικά σημειώματα πληρωμής συντάξεων (4,5,6/2014 και 4,5,6/2015), όπου στις παρατηρήσεις υπάρχει η επισήμανση ότι:

«έχετε υποχρέωση να ειδοποιήσετε αμέσως εγγράφως την υπηρεσία πληρωμών συντάξεων του υποκαταστήματος ΙΚΑ-ΕΤΑΜ που αναγράφεται ανωτέρω στην περίπτωση που εσείς ή μέλη της οικογένειάς σας, για τα οποία χορηγούνται παροχές, εργαστείτε ή συνταξιοδοτηθείτε για κάθε αιτία και από οπουδήποτε φορέα ή το Δημόσιο ή από φορέα ασφάλισης του εξωτερικού ή ασφαλιστείτε σε οποιοδήποτε φορέα ή λάβετε επίδομα. Η ίδια υποχρέωση υπάρχει και στη περίπτωση μεταβολής της οικογενειακής σας κατάστασης (γάμος, διαζύγιο, γέννηση, θάνατος) ή της διεύθυνσης κατοικίας σας. Σας υπενθυμίζουμε ότι σύμφωνα με υπεύθυνη δήλωσή σας, πρέπει να δηλώνετε αμέσως στο αρμόδιο υποκατάστημα ΙΚΑ, κάθε μεταβολή που έχει σαν συνέπεια τη μείωση ή τη διακοπή της σύνταξής σας».

Σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην αναφορά στοιχεία και την τηλεφωνική επικοινωνία που είχαμε με το τέκνο της κας [REDACTED], η συνταξιούχος δεν εργαζόταν και δεν λάμβανε σύνταξη από άλλη πηγή μετά τη τριετία και περαιτέρω δεν υπήρχε κανένα στοιχείο μεταβολής που να επηρεάζει τη σύνταξη λόγω θανάτου. Για τον λόγο αυτό, δεν αντιλήφθηκε ποτέ ότι οφείλει να ενημερώσει το ΙΚΑ για το αμετάβλητο της κατάστασής της και δεν αντιλήφθηκε ποτέ για ποιο λόγο μειώθηκε η σύνταξή της. Από τον Αύγουστο του 2007 έως και τον Δεκέμβριο του 2022 ουδέποτε περιήλθε εις γνώση της ίδιας ή συγγενικού της προσώπου ότι η μείωση που είχε στη σύνταξή της δεν ήταν σύννομη, προκειμένου να προβεί σε σχετικές ενέργειες αποκατάστασης του λάθους. Δεκαπέντε έτη μετά τη μείωση της σύνταξής της και από τυχαίο γεγονός η κόρη της κας [REDACTED], λαμβάνει γνώση για την μη σύννομη μείωση του ποσού της σύνταξης της μητέρας της και προέβη στην υποβολή του από 15-12-2022 αιτήματος επαναφοράς της σύνταξης.

Συνεπώς, η κα [REDACTED] αν και πληρούσε όλα τα κριτήρια για τη λήψη ολόκληρου του ποσού της σύνταξης λόγω θανάτου και μετά τη παρέλευση της τριετίας, η σύνταξή της μειώθηκε, αιφνιδίως και απροειδοποίητα επιφέροντας σημαντική επιδείνωση στη κάλυψη των καθημερινών αναγκών της. Η με τεράστια καθυστέρηση επαναφορά της χορηγούμενης σύνταξης στο νόμιμο ύψος - σε καμία περίπτωση θεραπεύει την ταλαιπωρία την οποία επί μακρόν χρόνο υπέστη από την χορήγηση της μειωμένης σύνταξης και της εξ αυτής υποβάθμισης της βιοποριστικής της επάρκειας - και παράλληλα παραγραφής των αναδρομικών ποσών, την οποία ο Συνήγορος του Πολίτη αμφισβητεί, δεδομένου ότι η συνταξιούχος, δεν είχε ενημερωθεί σαφώς για την αυτόματη μείωση του ποσού και για τη διαδικασία που έπρεπε να ακολουθήσει και ως εκ τούτου δεν ήταν αντικειμενικά σε θέση καθ' όλο το διαδραμόν διάστημα να διεκδικήσει με οποιοδήποτε τρόπο τα χρήματα που edικαιούτο, αφού τελούσε σε συγγνωστή άγνοια για το δικαιούμενο ποσό.

Η πρακτική του Ασφαλιστικού Φορέα να προβαίνει σε αυτόματη μέσω του μηχανογραφικού του συστήματος μείωση της σύνταξης λόγω θανάτου μετά την παρέλευση της τριετίας αντιλαμβανόμεστε ότι εξυπηρετεί τον ασφαλιστικό Φορέα, προκειμένου να μην προβαίνει σε αχρεώστητη καταβολή παροχών και συνακόλουθα σε καταλογισμό από αχρεώστητη καταβολή παροχής, αλλά δεν προασπίζει και δεν διασφαλίζει τα κοινωνικοασφαλιστικά δικαιώματα ευάλωτων ομάδων, όπως στην συγκεκριμένη περίπτωση της κας [REDACTED].

Η ως άνω πρακτική της αυτόματης περικοπής στις συντάξεις χηρείας μετά την τριετία, εξ όσων γνωρίζουμε, δεν ορίζεται ρητά από διάταξη νόμου. Πέραν αυτού, η αυτόματη μείωση δεν αποτυπώνεται ευκρινώς στο κείμενο της συνταξιοδοτικής Απόφασης, και δεν ενημερώνεται η συνταξιούχος με σαφή τρόπο για την υποχρέωση υποβολής Υπεύθυνης Δήλωσης, ακόμα και αν δεν εργάζεται και δεν συνταξιοδοτείται από άλλη πηγή.

Οι ασφαλιστικοί οργανισμοί οφείλουν, προεχόντως, να εξυπηρετούν και να προστατεύουν το κοινωνικό συμφέρον, να δρουν με βάση τις αρχές της καλής πίστης, της επιείκειας, της χρηστής διοίκησης και της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του ασφαλισμένου και να **καθιστούν προσιτά στους ασφαλισμένους** τα εκάστοτε δεδομένα της ασφαλιστικής τους κατάστασης και τις υποχρεώσεις τους.

Εξάλλου, επί του συγκεκριμένου θέματος η νομολογία των δικαστηρίων σταθερά αποφαίνεται ότι: «...με δεδομένο ότι η ασφαλιστική νομοθεσία είναι πολύπλοκη σε βαθμό τέτοιο που καθιστά δυσχερή στους ασφαλισμένους τη γνώση των δικαιωμάτων τους, για την επίτευξη του σκοπού της κοινωνικής ασφάλισης, που είναι η περιέλευση των ασφαλιστικών παροχών στους δικαιούχους και αποτελεί στόχο του καθιερούμενου από το Σύνταγμα κοινωνικού κράτους, τα ασφαλιστικά όργανα του ΙΚΑ πρέπει, κατ' εφαρμογήν των αρχών της χρηστής διοίκησης, **να μην αρκούνται στην άγνοια των ασφαλισμένων και την έλλειψη σχετικού αιτήματος**, αλλά, εφόσον από τις περιστάσεις αντιλαμβάνονται τη θεμελίωση ασφαλιστικού δικαιώματος στο πρόσωπό τους, οφείλουν να ενεργούν αυτεπάγγελα για την πραγμάτωσή του και αν είναι απαραίτητη η σύμπραξη του ασφαλισμένου να τον ενημερώνουν και να τον καθοδηγούν.» (ΣτΕ 3583/1972, ΣτΕ 3692/1982, ΔΕφΑθ 3382/1997 ΕΔΚΑ 1998/121, ΔΠρΠατ 173/99 ΕΔΚΑ 1999/311)¹.

Περαιτέρω «δεδομένου ότι η κοινωνική νομοθεσία είναι περίπλοκη, ασαφής και δυσκολοερμήνευτη, γεγονός που δυσχεραίνει τους ασφαλισμένους στην άσκηση των δικαιωμάτων τους, που πηγάζουν από της σχέση της κοινωνικής ασφάλισης, η αρχή της χρηστής διοίκησης σε συνδυασμό με τη συνταγματικώς κατοχυρωμένη αργή του κοινωνικού κράτους υποχρεώνει τα όργανα των ασφαλιστικών οργανισμών, όταν επέρχεται ασφαλιστικός κίνδυνος, να ενημερώνουν σωστά τους ασφαλισμένους για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους (Διοικ.Πρωτ.Αθηνών 13620/2003, εδκα 2004, σ.300 ΣτΕ 1682 κλπ).

Στην συγκεκριμένη δε περίπτωση είναι αναμφισβήτητο ότι η ελλιπής/πλημμελής πληροφόρηση της συνταξιούχου και των οικείων της είχε ως συνέπεια την απώλεια του δικαιώματός της. Εξάλλου οι γραμματικές της γνώσεις καθιστούσαν δυσχερή την παρακολούθηση της μείωσης και της αιτίας που την προκάλεσε, που χρονικά συνέπεσε, για μεγάλο διάστημα, με μειώσεις που υπέστησαν στις συντάξεις τους η πλειοψηφία συνταξιούχων.

Πέραν όλων των ανωτέρω, σοβαρά προβλήματα υγείας τόσο της ίδιας όσο και της θυγατέρας της, για τα οποία, όπως ισχυρίζεται, δύναται να σας αναλύσει διεξοδικά κατά τη συζήτηση των ενστάσεων, προσκομίζοντας, εφόσον απαιτηθεί, και σχετικά δικαιολογητικά από δημόσια νοσοκομεία, συνηγορούν στην αδυναμία παρακολούθησης του συνταξιοδοτικού της αιτήματος.

IV. Προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη

Τούτων δοθέντων ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι, πέρα και πάνω από οτιδήποτε άλλο, η Διοίκηση δεν θα πρέπει να σταθεί με άτεγκτο τρόπο, απέναντι στην υπέργνηρη πολίτη, η οποία αντιμετωπίζει πλήθος προβλημάτων υγείας λόγω της προχωρημένης ηλικίας της, με την οποία έτσι και αλλιώς βρίσκεται σε μια ετεροβαρή σχέση, εφαρμόζοντας με ιδιαίτερη αυστηρότητα την διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 40 του ν.1846/1951, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικουμένου αλλά και, πάνω από όλα, μη αναγνωρίζοντας ότι για την πρόκληση της συγκεκριμένης δυσλειτουργίας, είναι τουλάχιστον, όπως επισημάνθηκε παραπάνω, συνυπεύθυνη, με την εφαρμοζόμενη πρακτική της αυτόματης μείωσης, **χωρίς να προκύπτει σαφής ενημέρωση ότι η μείωση της σύνταξης είναι αυτόματη και αφορά όλες τις**

¹ Μωυσίδης Βλαδίμηρος, *Κοινωνική Ασφάλιση, Γενικές Αρχές-Βασικοί Κανόνες*, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, 2003, σελ.228. 7.9.

περιπτώσεις συνταξιούχων, καθώς και ποια θα είναι διαδικασία για την άρση αυτής και η τυχόν προθεσμία προκειμένου να μην απωλέσει συνταξιοδοτικά δικαιώματα.

Οι διατυπώσεις επί των αποφάσεων (όπως αποτυπώθηκαν στο Κεφ. Ι Ιστορικό) θεωρούμε ότι δεν υποδηλώνουν, χωρίς άλλο, την πλήρη ενημέρωση της συνταξιούχου και για το λόγο αυτό δεν θα μπορούσαν να αποβούν εις βάρος της, ενόψει της κατάστασης της υγείας της και της προχωρημένης ηλικίας της, που καθιστούν, ούτως ή άλλως, δυσχερή την παρακολούθηση του ποσού της σύνταξης από την ίδια και την έγκαιρη αξίωση καταβολής των δικαιούμενων ποσών συντάξεων.

Για το λόγο αυτό και προκειμένου να ξεπεραστεί το συγκεκριμένο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η κυρία [REDACTED] και να αποκατασταθεί η εις βάρος της αδικία προτείνουμε την μερική ανάκληση των με αριθμ. [REDACTED]/23-5-2023 και [REDACTED]/23-5-2023 αποφάσεων, κατά το σκέλος που αφορούν στην καταβολή των αναδρομικών ποσών συντάξεων, από 1-7-2007 αντί 1-1-2018, δεδομένου ότι για τη χωρίς νόμιμο έρεισμα αυτόματη μείωση της σύνταξης χρειάς δεν ενημερώθηκε σαφώς και ως εκ τούτου δεν ήταν αντικειμενικά σε θέση όλο αυτό το διάστημα να διεκδικήσει με οποιοδήποτε τρόπο τα χρήματα που εδικαιούτο, αφού τελούσε σε συγγνωστή άγνοια για το δικαιούμενο ποσό.

Τελειώνοντας θα θέλαμε να σας αναφέρουμε, αν και εκ περισσού, ότι η εν προκειμένω διαμεσολάβηση του Συνηγούρου του Πολίτη δεν έχει, σε καμιά περίπτωση, την έννοια να προκαταλάβει την ανεξάρτητη κρίση της Τ.Δ.Ε., η οποία θα συζητήσει στις 8 Νοεμβρίου 2023 την συγκεκριμένη ένσταση, και να υποκαταστήσει, στην αρμοδιότητά του, το ανώτερο αυτό ασφαλιστικό όργανο του φορέα. Αντιθέτως, μοναδικό στόχο της, αποτελεί η συμβολή της στην επίλυση του προβλήματος στην βάση της αρχής της νομιμότητας, και σύμφωνα με το κοινό περί δικαίου αίσθημα, το οποίο θίγεται εν προκειμένω, δεδομένου ότι η συνταξιούχος, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες είναι φανερό ότι βαρύνεται με ένα δυσανάλογο κόστος .

Με εκτίμηση

Βέρα Θεοφυλάκτου
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

[REDACTED]

E-mail: